

Nemci začeli novo ofenzivo proti Rusom pri Kursku

Srdite bitke med osiškimi in britskimi četami na egiptski fronti. Admiral Nimitz pravi, da so bili štirje japonski letalonosci potopljeni v bitki pri Midwayju. Pomočniki nemških saboterjev in špionov aretirani. Angleške bombe povzročile ogromno škodo v Bremeu. Kitajci ustavili prodiranje japonskih čet v provinci Čekiang

Moskva, 29. jun.—Hitlerjeve legije so začele novo ofenzivo pri Kursku, stratezičnem mestu, ki leži 120 milj severno od Harkova, ukrajinskega industrijskega središča, in 280 milj južno od Moskve, se glasi uradni komunikacija. Ta dostavlja, da se glavne vojne operacije vrše na severu.

Prej objavljeno poročilo pravi, da so Rusi reokupirali več stratezičnih krajev v bližini Kupjansk, ukrajinskega mesta, ki so ga Nemci zasedli zadnji teden. Ljute bitke za posest Sevastopola, ruske mornarične baze ob Črnem morju, se nadaljujejo.

Kairo, Egipt, 29. jun.—Britska armada, ki je bila ojačana po umiku iz Tobruka, je zavajevana v bitkah z osiškimi oklopnimi enotami pri Matruhu, Egipt. Bitke divjajo na dvestaj milj dolgi fronti. Od izida teh bitk zavisi usoda Aleksandrije, glavnega egiptskega pristanišnega mesta, in Sueskega prekopa.

Pearl Harbor, Havaj, 29. jun.—Admiral Chester W. Nimitz, vrhovni poveljnik ameriške boje mornarice na Pacifiku, pravi, da so Japonci izgubili 21 bojnih ladij, med temi štiri letalonosce, v bitki z enotami ameriške boje mornarice pri otoku Midwayju v bližini Alaske. Prej objavljeno poročilo se je glasilo, da so Japonci izgubili 17 ladij v tej bitki.

New York, 29. jun.—Edgar Hoover, načelnik federalnega detektivskega biroja, je naznanil, da so bili pomočniki nemških saboterjev in špionov, katere je pripeljala nemška podmornica in so se izkrcali v Amagansett Beachu, L. I., in Ponte Vedra Beachu, Fla., aretirani. Hoover je prej razkril, da so nameravali saboterji, izvežbani v Nemčiji, pogrti v zrak z dinamitom newyorsk vodovodne naprave, električne centrale v več ameriških mestih in tovarne Aluminum Corporation of America v Alcoa, Tenn., Massoni, N. Y., East St. Louis, Ill., in vojaške naprave v mnogih krajih.

Federalni detektivski so odkrili nadaljnjo vsoto \$20.000, ki bi jo morali dobiti pomočniki saboterjev. Prej je bila zasežena vsota \$150.000. Ta je bila najdena zano z zaboji z razstrelivom v zemlji v bližini krajev, kjer so se saboterji izkrcali.

Kairo, Egipt, 27. jun.—Britsko poveljstvo poroča, da so osiške legije vkorakale v sektor, ki leži 30 milj zapadno od Matruha. To pomeni, da so prodrlje že sto milj daleč v Egipt. Osmo britska armada je zbrana pri Matruhu in pričakuje se, da bosta nasproti si stoječi sili kmalu trčili skupaj. Od izida bitke zavisi usoda Srednjega vzhoda.

Poveljstvo priznava, da osiške armade pod poveljstvom nemškega feldmaršala Erwina Rommela prodirajo naprej. Te uključeju več oklopnih divizij, ki so sodelovale v naskokih na Tobruk, britsko trdnjavo v Libiji ob Sredozemskem morju, ki je padla zadnjo soboto.

Druga britska bojna črta, ustanovljena po umiku pred osiško oboroženo silo, se vleče od Matruha do Sidi Omarja. Matruh je ob zapadnem koncu železnice, ki vodi v Aleksandrijo.

jo, mornarično bazo. Razdalja je okrog 160 milj.

Britsko poveljstvo priznava, da je Aleksandrija zdaj v večji nevarnosti kot je bila kdaj prej v tej vojni. Če prodiranje osiških kolon ne bo ustavljeno, bodo te poplavlje Egipt in ogražale Sueski prekop. General Neil M. Ritchie skuša v naglici reorganizirati osmo britsko armado.

Vojaške avtoritete so odredile konstrukcijo novih utrd ob Sueskem prekopu.

Britski in ameriški letalci bombardirajo Bengazi, osiško bazo v Libiji ob Sredozemskem morju, iz zraka. Bombe, ki so jih vrgli, so porušile več militarnih objektov in zanetile ogromne požare.

Moskva, 27. jun.—Uradni komunikacije pravi, da se je pritisk nemške oborožene sile na ruske armade na ukrajinski fronti povečal. Rusi so se morali umakniti na drugo bojno črto potem, ko so Nemci po ljutih bitkah zasedli Kupjansk, železniško središče, ki leži 60 milj južnovzhodno od Harkova, industrijskega središča Ukrajine.

Casniskarska agencija Tass pravi, da je Hitler vrgel nove divizije na ukrajinsko fronto in da se ne zmeni za izgube. "Sovražnik je poostiril napade in ojačil pritisk na rusko bojno črto," pravi Tass. "Več sto tankov in mnogo oklopnih enot je v akciji. Bitke v zraku med ruskimi in nemškimi letalci se nadaljujejo z nezmanjšano srditostjo."

Druga vest pravi, da so notranje utrdbe Sevastopola tarča silnih napadov sovražnika s kopnega in iz zraka. Težki topovi bruhaajo izstrelke na utrdbe ne prestando, dočim bombniki mečejo bombe. "Naši brambovci so odbili več naskokov in pogrti sovražnika nazaj z velikimi izgubami," pravi rusko poročilo. Srdite bitke so zadržale tudi na fronti pri Brijansk. Samo v eni bitki je padlo čez tri tisoč nemških vojakov.

Berlin, 27. jun.—Vojaški krogi poročajo, da je bilo 20.000 fuskih vojakov ujetih, ko so Nemci okupirali Kupjansk, železniško središče na južnovzhodni strani Harkova. Čez sto ruskih tankov in 250 topov je bilo razbitih v bitki za posest tega mesta.

London, 27. jun.—Bombe, katere so vrgli angleški letalci na Bremen, drugo največjo nemško pristaniščno mesto, so povzročile ogromno škodo. Napada se je udeležilo čez tisoč bojnih letal, ki so vrgla na tisoče ton zažigalnih in razstrelivnih bomb.

V Bremeu so velike ladjedelnice, jeklarne in čistilnice opla. Mesto ima čez pol milijona prebivalcev.

Letalci, ki so se udeležili napada, so povedali, da so bombe porušile pomole, več industrijskih predelov in zanetile ogromne požare. Te požare so videli iz daljave 75 milj.

Čungking, Kitajska, 27. jun.—Kitajske čete so začele napadati Nanceng, mesto v provinci Kiangsi, kjer je zbrana močna japonska vojaška posadka. Napadi so se pričeli po ustavitvi prodiranja japonskih čet proti Liubaju, stratezičnemu mestu ob progi železnice Čekiang-Kiangsi.

Italijani ustrelili deset Slovencev

Nemci razdejali
drugo češko vas

London, 27. jun.—Radijsko poročilo iz Rima pravi, da je bilo deset Slovencev, "članov oborožene grupe, katere so Italijani ujeli v bitki pri Nanosu v bližini Gorice v aprilu tega leta, postavljenih ob zid in ustreljenih."

Posebni tribunal v Rimu jih je obsodil v smrt po "ugotovitvi," da so bili vsi komunisti. Nadaljnji šest je bilo obsojenih v smrt, toda obsodba še ni bila izvršena. Sedem drugih je dobilo 30 let zapora vsak.

Drugo v Londonu dospelo poročilo pravi, da so Nemci razdejali nadaljnjo češko vas in poklali vse moške, da se masčujejo za umor rablja Heydricha, podnačelnika Gestapa, nacistične tajne policije. Vas je bila Lezaky, ki je ležala okrog 70 milj južnovzhodno od Prage. Prej so Nemci porušili vas Lidice do tal in ubili vse moške.

Češki krogi v Londonu so bili informirani, da so nacisti ubili čez tisoč Čehov v krvavi čistki, ki je bila odredjena po napadu na Heydricha.

Kralj Peter bi rad delal v tovarni

Praktično znanje o
ameriškem življenju

Washington, D. C., 27. jun.—Mladi jugoslovanski kralj Peter bi rad delal v ameriških tovarnih in pohljal ameriške šole, da dobi večje praktično znanje o življenju v tej deželi. To je bil njegov odgovor na vprašanja, ki so mu jih postavili reporterji. Slednji so hoteli vedeti, katera stvar v tej deželi je vzbudila njegovo največje zanimanje in pozornost. Odgovor je bil:

"Vaši vlaki, vaša hrana in vaše prijateljstvo, zlasti vaše prijateljstvo."

Peter je odgovarjal na vprašanja reporterjev direktno, ne preko diplomatov, kot je naveda, kadar se kralji sestanejo s časnikarji na konferencah. On je omenil, da jugoslovanski četniki dobivajo pomoč od združenih narodov in da jo dovažajo letala. Kralj je zardel, ko so ga reporterji vprašali glede zaroke z grško kneginjo Aleksandro. "O tem ne morem govoriti, dokler se moja dežela ne reši izpod nacističnega jarma," je dejal.

Pozneje je kralj Peter govoril v obeh kongresnih zbornicah, kjer je nastopil v uniformi jugoslovanskega admirala. V svojem govoru je dejal, da je popolnoma uverjen, da bodo Amerika in njeni zavezniki zmagali v tej vojni. "Mi bomo zmajali v tej vojni, toda mi moramo izvozovati tudi mir, ki so sledili," je rekel. "Nikdar več ne smemo dopustiti, da nas zajame vojna nesreča. Tolpa tiranov ne sme nikdar vreči svet v mizerijo in nesrečo. Trajen mir ne bo dosežen, dokler ne bodo narodi, katere vodijo zlobneži in zločinci, ki zdaj stojijo proti nam in katerih pohlep in lakomnost sta uničili mnogo miroлюбnih dežel, med temi mojo, strti."

Kralj Peter je imel dolg razgovor s predsednikom Rooseveltom in premierjem Churchillom v Beli hiši pred sestankom z reporterji.

PRODUKCIJA VOJNEGA MATERIALA SE POVEČALA

Nelson priznal pomanjkanje nekaterih kovin

MOBILIZACIJA DELOVNE SILE

Washington, D. C., 27. jun.—Donald M. Nelson, načelnik federalnega odbora za produkcijo bojne opreme, je predložil kongresu poročilo, v katerem naglašja, da so Amerika in združeni narodi že prekosili osiške države v produkciji vojnega materiala. Produkcija se je povečala za 50 odstotkov v zadnjih treh mesecih.

Nelson je prej nastopil pred senatnim odsekom, ki vodi preiskavo faz narodne obrambe. Člani odbora so ga izpraševali poldrugo uro. Pri zaslišanju je Nelson priznal, da bi produkcija dosegla višjo stopnjo, če se ne bi pojavilo pomanjkanje nekaterih kovin. Vojna strategija odloča v razpečevanju kovin. O tem problemu se vrše posvetovanja med Nelsonom in člani štaba armade in mornarice.

Zahteve so zlasti velike za baker, aluminij in nekatere druge kovine, ki se rabijo pri izdelovanju nabojev, bojnih letal in tankov. Za nekatere kovine se rabijo nadomestila. Nelson je priznal, da so potrebe tako velike, da bodo morale vojne industrije povečati produkcijo vojnega materiala na najvišjo možno točko.

Paul V. McNutt, načelnik nedavno ustanovljene komisije za mobilizacijo človeške sile, je objavil nove instrukcije in regulacije, da se poveča produkcija vojnega materiala. On je prej naznanil, da bo v industrijah, ki so udeležene v produkciji vojnega materiala, delalo 17.500.000 delavcev v prihodnjem septembru.

Vse federalne uposlevalnice so bile pozvane, naj sestavijo seznam izurjenih delavcev, ki se jih lahko uposli v vojnih industrijah, v katerih se pojavi pomanjkanje takih delavcev. S temi uposlevalnicami bodo sodelovali krajevni naborni odbori. Ti so že razposlali pole z vprašanji glede poklica in sposobnosti o njih, ki so se registrirali za vojaško službo.

Nov poveljnik ameriških čet v Angliji

Washington, D. C., 27. jun.—Vojni department je naznanil, da je bil general Dwight D. Eisenhower imenovan za poveljnika ameriških čet, ki se nahajajo v Angliji in severni Iraki. Njegov glavni stan bo v Londonu, kamor je pravkar došel iz Washingtona, kjer je imel razgovore s predsednikom Rooseveltom in angleškim premierjem Churchillom. Eisenhower bo poveljeval ameriški armadi in letalski sili in vodil vse operacije, katerih se udeležijo ameriške vojaške enote.

Australija poveča produkcijo vojnega materiala

Melbourne, Avstralija, 27. jun.—Premier John Curtin je dejal na konferenci reprezentantov delavskih uni, da mora Avstralija povečati produkcijo vojnega materiala. Da se to doseže, je premier priporočal preureditev industriji, mobilizacijo razpoložljive delovne sile in uposlitev žensk v tovarnah. Dalje je sugeriral ustanovitev posebnega odbora, v čigar področje naj spada koordinacija vojnih naporov.

Amerika producira la 4000 letal v maju

Roosevelt je
razodel številke

Washington, D. C., 27. jun.—Predsednik Roosevelt je včeraj razodel, da so bojne industrije v Združenih državah producirale meseca maja okrog 4000 bombnikov in drugih bojnih letal, 1500 tankov, 2000 težkih topov in 100.000 strojne ter podstrojne poleg druge opreme za vojno. Predsednik je rekel, da vlada običajno molči o številkah glede produkcije orožja, ampak te številke so tako dobre in uspeh ameriške boje produkcije je tako uspešen, da ne bo sovražnik prav nič vesel, če izve, kaj Amerika dela. Dalje je Roosevelt rekel, da bo določeno visoko število letal, tankov in topov doseženo prej kot pa določa program.

Argentina pojasnila svoje stališče

Vlada čaka na
odgovor iz Berlina

Buenos Aires, Argentina, 27. jun.—Zunanji minister Enrique Ruiz Guinazu je dejal, da bo Argentina vztrajala pri svojih pravicah kot nevtralna država in pošiljala svoje parnike na vsa morja. To pomeni, da ne priznava blokade vzhodnega ameriškega obrežja po nemških podmornicah.

Argentinska javnost napeto pričakuje odgovora na protest, ki ga je vlada poslala v Berlin zaradi torpediranja in potopitve parnika Rio Tercera po nemški podmornici. Pet članov posadke tega parnika je izgubilo življenje.

Razkačenost proti Nemčiji narasla v Argentini. Velika množica je demonstrirala in potem napadla poslopje nemškega poslatništva s kamenjem. Druga skupina ljudi je metala kamene na urad nemške elektrarske kompanije in razbila šipe v oknih.

Protest, ki ga je Argentina poslala nemški vladi, zahteva formalno priznanje pravice, da argentinski parniki se lahko kretajo na vseh morjih brez nadlegovanja, ker je Argentina nevtralna država v tej vojni. Dalje zahteva plačevanje odškodnine za parnik, ki ga je potopila nemška podmornica.

Sedem argentinskih parnikov se nahaja v coni, kjer operirajo nemške podmornice. Hitlerjeva vlada se je zadnji teden opravičila za napad in potop argentinkega parnika Victoria in obljubila, da bo plačala odškodnino.

Rusko dekle ubilo 25 Nemcev

Moskva, 27. jun.—Marjuša Bajda, članica organizacije skavtov, ki sodeluje pri obrambi Sevastopola, je ubila 25 nemških vojakov, ki so jo skušali ujeti. Po ustrelitvi devetnajstega nemškega vojaka ji je zmanjkalo nabojev, naker je pograbila puško ranjenega ruskega vojaka in ustrelila nadaljnjih šest Nemcev in potem pobegnila.

Čilejska stranka zahteva prelom z osiškem

Santiago, Čile, 27. jun.—Na zborovanju radikalne stranke je bila sprejeta resolucija s pozivom na vlado predsednika Juan Riosa, naj takoj pretrga diplomatske odnose z Nemčijo, Italijo in Japonsko. Čile in Argentina sta edini ameriški državi, ki se nista pretrgali odnosov z osiškem.

Domače vesti

Negla smrt Toneta Vičiča

Chicago.—Anton Vičič, ki je stanoval v Špolarjevem hotelu, je 27. t. m. popoldne naglo umrl za srčno hibo. V petek zvečer je še energično debatiral na seji kluba št. 1 JSZ. Pokojnik je bil star okrog 67 let, doma iz Renč pri Gorici, zidar po poklicu, v Ameriki je bil 27 let in zapuščal dva odrasla sinova in hčer. Bil je zelo aktiven v socialistični organizaciji in pred leti je potoval po naselbinah na agitaciji za Proletarce. Pogreb se vrši v torek, dne 30. junija, ob dveh popoldne iz Žefranovega zavoda na Woodlawn Memorial Park.

Obiski

Chicago.—Vincent Požun in Frank Sustaršič iz Mulberryja, Kans., sta 26. t. m. obiskala gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete.

Ia Clevelanda

Cleveland.—Dne 24. junija se je zgrudil na tla in nekaj ur kasneje umrl John Hlad, star 67 let in doma iz Unca pri Rakeku. V Ameriki je bil 43 let in tukaj zapuščal ženo, osem odraslih sinov in hčera ter dve sestri. Tri dni po operaciji je v bolnišnici umrl Ludvik Švigel, star 40 let in rojen na Reki, znani pevec in mož Anice Švigel, znane sopranistke. V Ameriki je bil 33 let in poleg žene zapuščal hčerko, starše, pet bratov in sestro. —Dalje je umrl rojak John Korn, ki zapuščal ženo in hčer. —Zupan Lausche, ki se je zadnji petek mudil v Washingtonu pri jugoslovanskem kralju Petru, je osebo povabil Petra, naj pride v Cleveland, toda kralj mu ni obljubil ničesar gotovega. —Martin Kraljič je padel v neki gostilni po stopnicah v klet in odpeljali so ga v bolnišnico težko poškodovanega.

Ljudstvo zahteva večjo zaščito

Magazin Fortune
objavi ugotovitve

New York, 27. jun.—Velika večina ameriškega ljudstva pričakuje in bo zahtevala razgleditev federalnih zakonov glede socialne zaščite, ko bo sedanja vojna končana. To dejstvo je ugotovil magazin Fortune, ki je zastavil več vprašanj, nanašajočih se na socializem, vladno kontrolo in reguliranje industrij, železnice in javnih naprav.

Iz odgovorov je razvidno, da je večina ameriškega ljudstva proti socializmu, vladnemu lastništvu industrij in večji kontroli biznisa in za omejitve davkov na dohodke po vojni.

Eno vprašanje se je glasilo: Ali mislite, da bi bila gotova oblika socializma dobra ali slaba za deželo kot celoto. 25,4% je odgovorilo, da bi bila dobra, 40,4%, da bi bila slaba, 34,2% pa je izjavilo, da ne vedo.

Na vprašanje, ali naj vlada po vojni lastuje in operira vse železnice, komunikacije, premovalne, banke, avtomobilsko industrijo in vse trgovine z živilom, je bil odgovor večine "ne". Glasovanje je dokazalo, da večina, ki zavira socializem kot vladno obliko, je za izboljšanje in razširjenje programa socialne zaščite.

Večina se je izrekla tudi za splošno zdravniško oskrbo, pokojnino za vsakega državljan, ko doseže starost 65 let, brezposelnostno zavarovanje in priliko do dela vsakemu, ki je sposoben. Magazin Fortune na podlagi ugotovitev sklepa, da večina ljudstva vidi boljše čase v bodočnosti, se drži ideje, da mora biti podvzeta svobodna in da ameriške politične ustanove ne bodo in ne smejo biti radikalno izpremenjene. Vprašanja so bile stavljeni delavcem, trgovcem, industrijcem, farmarjem in profesionalcem.

POSVETOVANJE O VOJNI STRATEGIJI V WASHINGTONU

Velika Britanija bo držala Egipt, pravi Churchill

KITAJSKA APELIRA
ZA POMOC

London, 28. jun.—Tu je bilo naznanjeno, da se je premier Churchill srečno vrnil v London iz Washingtona, kjer je konferiral s predsednikom Rooseveltom in drugimi ameriški voditelji.

Washington, D. C., 27. jun.—Predsednik Roosevelt in angleški premier Winston Churchill sta obljubila zmago na vseh frontah v poročilu o potekih svojih razgovorov o vojni strategiji. Poročilo sta dala voditeljem kongresa in članom vojnega sveta za Pacifik na sestanku v Beli hiši.

Grupa senatorjev in kongresnikov, predstavljajoča obe politični stranki, je konferirala dve uri z Rooseveltom in Churchillom. Voditelji grupe so potem izjavili, da jih je poročilo navdalo z novim optimizmom. Detajli vojnih načrtov, o katerih sta razpravljala Roosevelt in Churchill, niso bili objavljeni. Namignjeno je bilo le, da so v teku priprave za usodni udarec proti Nemčiji.

Predsednik Roosevelt je prej naznanil, da bo Rusija, ki doprinese največje žrtve v borbi proti Hitlerjevemu legijam, dobila vojaško pomoč. Iz tega se sklepa, da bodo ameriške in angleške čete invadirale evropski kontinent v bližnji bodočnosti.

Premier Churchill je priznal, da je padec Tobruka težak udarec Veliki Britaniji in da so bile storjene napake v vodstvu britskih vojnih operacij v Libiji, zaeno pa je naglasil, da bosta Egipt in Sueski prekop ostala v zaveznikih rokah.

T. V. Soong, kitajski zunanji minister, ki se je udeležil seje vojnega sveta za Pacifik, je dejal, da je zadovoljen s potekom diskuzij. Voditelji združenih narodov so demonstrirali razumevanje glede važnosti vojnih operacij na Pacifiku. Nevarnost v zapadnem delu Pacifika se je povečala zaradi prodiranja osiških čet proti Egiptu in nacističnih vojnih operacij v Rusiji. Soong je dejal, da je apeliral na Roosevelta in Churchilla, naj pošljeta bojna letala Kitajski, da se bo lahko upirala Japonski.

Seje vojnega sveta za Pacifik so se udeležili tudi kanadski premier King, novozelandski poslanik Walter Nash in dr. Eelco van Kleffens, holandski zunanji minister.

Kanadske čete se izkrcale v Angliji

Ottawa, Kanada, 27. jun.—Poročilo iz Londona pravi, da je kanadski vojaški kontingent več tisoč moških srečno došel v neko angleško luko ter se pridružil kanadski armadi, ki se je nahajala tamkaj. Kontingent vključuje pehotne, topniške in letalske enote. Vojaške transporte so na poti iz Kanade proti Angliji spremljale britske bojne ladje.

Ogromni ameriški vojni stroški

Washington, D. C., 27. jun.—Harold D. Smith, direktor budžeta, je poročal, da ameriški vojni stroški znašajo milijardo dolarjev na teden. Tovarne producirajo orožje in municijo s tako naglico, da so prekosile vse rekorde. "To kaže," je rekel Smith, "kako gremo v akcijo proti osiškem."

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združeno državo (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za četrt leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto, \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year, Chicago and Cicero \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi pisem in nenarodnih članov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil polnino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (June 30, 1942), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Pono-vite jo pravočasno, da se vam list ne ustavi.

Ljudska vojna in ljudski mir

Pred kratkim je profesor Eduard C. Lindeman iz New Yorka, ki se resno zanima za socialne probleme in ekonomsko demokracijo, podal na nekem sestanku v Washingtonu nekaj svojih misli o sedanjih vojni in o miru, ki sledi. Nič ne bo škodilo, če čitatelje Prosvete seznanimo z Lindemanovimi mislimi.

V Ameriki danes opažamo četrto stališče napram sedanjim svetovni vojni, je rekel Lindeman. Na enem robu so oni, ki verujejo, da je vsaka vojna neupravičljivo zlo, bodisi z verskega ali filozofskega stališča, in tega zla jim je nemogoče podpirati pod nobenimi okoliščinami in nobenim pogojem. Za temi so drugi, ki tudi smatrajo vojno za zlo, obenem pa spoznavajo, da je vojna realnost v svetu, iz katerega ni izhoda, iz tega razloga se podajo razmeram in avtomatično sodelujejo v vojni.

Na tretjem mestu pa so ljudje, ki tudi verujejo, da je vojna zlo, ampak se zavedajo, da vojna ni vzrok sama od sebe, temveč je posledica nekega prejšnjega zla, za katerega smo deloma odgovorni vsi kolektivno. Ko je torej jasno, da so odpravljale službo vse mirovne metode napram staremu zlu, iz katerega se porajajo vojne, tedaj ti ljudje zavedno sprejmejo stališče, da je vojna realnost in treba je napeti vse sile, da se ta vojna zaključi zmagovito; istočasno ti ljudje insistirajo, da mora vojna imeti neke meje, namreč da ne sme uničiti ljudskih svobod in kulturnih vrednot.

Na drugem robu ameriške družbe vidimo spet neko manjšino, katera ne smatra vojne za zlo, pač pa za nekaj naravnega, potrebnega in dobrega.

Večina ameriškega ljudstva je v tretji skupini in semkaj se je uvrstil tudi Lindeman. Vojna je realnost, ki izvira iz nekega zla. Naša dolžnost je, da vojno sprejmemo kot takšno in delujemo z vsemi silami, da se zaključi z zmago Amerike in Združenih narodov. Ampak, kadar je večina za vojno, to še ne pomeni, da je vojna tudi ljudska vojna. Vojna je ljudska vojna samo tedaj, kadar je koristna za večino ljudstva—koristna pa more biti le tedaj, če se konča s koristnim mirom.

Kakšen pa mora biti mir, da bo koristen za ljudstvo? Le oni mir more biti koristen za večino ljudstva, kateri olajša ali odpravi prejšnje zlo, ki je porodilo vojno. Iz tega razloga, če delujemo za koristen ali ljudski mir, ne smemo ločiti vojne od miru, kajti ljudska vojna in ljudski mir morata biti neločljiva—in navaditi se moramo, da v isti sapi mislimo na mir, kadar govorimo o vojni. Če imamo v mislih in na jeziku le vojno—kakor insistirajo oni, ki pravijo: "Najprvo zmagajmo, potem šele govorimo o miru."—bomo pozabili, zakaj se bojujemo in ob koncu vojne ne bomo vedeli kaj početi.

Zato je absolutno potrebno, da razpravljamo o vojnih ciljih že zdaj, ko se še tepemo, če hočemo, da je to ljudska vojna, ki prinaša ljudski mir. Kajti ljudski mir mora biti zgrajen v vseh glavnih potezah že danes, ne pa šele po vojni pri zeleni mizi; ljudski mir mora priti iz ljudskih množic, iz večine vseh prizadetih ljudstev, ne pa od diplomatov, ki se snidejo na konferenci. Edino takšen mir more biti demokratičen!

Skratka: ljudski mir mora biti v vseh svojih glavnih točkah dejstvo že med vojno, tako da bo tradicionalna mirovna konferenca s svojimi tajnimi sejami in običajnimi intrigami nepotrebna, pač pa se izvrše le formalne ratifikacije onega, za kar so se ljudstva že izrekla.

Kaj pa ljudstva hočejo? Najmanjšega dvoma ni—manifestacije tega se pojavljajo stalno že skozi vso znano zgodovino—da ljudstva povsod hočejo v prvi vrsti dober življenjski standard, kar pomeni dobro in organizirano ekonomijo. V drugi vrsti hoče vsako ljudstvo biti enakopravno; imeti hoče enake pravice v vseh ozirih z vsemi drugimi, velikimi in malimi. Brez teh pravic je vsak ljudski mir nemogoč. Na temelju teh dveh principov—pravilno organizirane ekonomije in enakopravnosti v vseh ozirih (kar pomeni socialno pravičnost in kompletno demokracijo)—se lahko gradi nov svet in red, iz katerega bo vojna izključena.

Istočasno je potrebno, da se vojaki in civilisti, ki se danes bojujejo za ljudski mir, zavedajo neke velike odgovornosti. Medtem, ko se tepejo z zlom, ne smejo sami postati zlo. . . Z drugimi besedami: v vojni z nacističnimi barbari ne smemo sami postati barbari! Ne smemo se naleziti sovraštva in maščevanja! Fašizem se je skotil iz sovraštva in maščevalnosti. Brez tega dvojnega zla bi ne bilo fašizma in ne sedanje vojne. Naša ljudska vojna mora na svoji psihološki strani ostati v mejah one dostojnosti, katera diči civiliziranega in kulturnega človeka.

Istočasno, ko smo v vojni za ljudski mir, moramo gledati, da na vse načine izboljšamo lastno demokracijo, tako da bo Amerika vedno bolj zglede za demokracijo vsega sveta. Bili so časi, ko so Američani mislili, da lahko žive v miru najboljše življenje brez ozira, če je v ostalem svetu največja revščina. Danes vemo bolje; danes vemo, da ameriški standard življenja, da ameriška demokracija ni varna toliko časa, dokler nima VES SVET enakega standarda in enake demokracije. Zato pa moramo gledati, da ljudski mir, ki ga zahtevamo zase, postane enak ljudski mir za narode vsega sveta.

To so misli profesorja E. C. Lindemana iz New Yorka. Mislimo, da ga ni razumeno, resnega in dozorelega človeka, ki veruje v demokracijo, da se ne bi strinjal z njim.

Če pravimo s podpredsednikom Wallacejem, da je to ljudska vojna, se moramo z njim, Lindemanom in ostalimi vred, ki so enakega prepričanja, odločno zavzeti za ljudski mir v smeri kompletne demokracije.

Glasovi iz naselbin

Smrt mladenci

Chicago.—V četrtek, 25. jun., je v cvetju svoje mladosti umrl v bolnišnici St. Ann Frankie Potokar, član mladinskega oddelka društva Narodni Vitezi 39 SNPJ. Rojen je bil 25. avgusta leta 1924 v Bryantu (Victoria), Okla. Tukaj zapuščal žalujoče starše, Franka in Jennie Potokar, brata Johnnyja, sestre Angelino in Jennie, strica Johna, sestrične Alice in Bertha ter bratrance Johna Potokarja, v Detroitu starega strica Antona Potokarja in v Bryantu, Okla., staro teto Josephine Dofinar. Starši pokojnega imajo svoj dom na 1807 W. Cermak rd. Pogreb se vrši v ponedeljek, 28. junija, ob 2. popoldne iz Zefranovega zavoda, 1941 W. Cermak rd., kjer leži na mrtvaškem odru, na pokopališču Woodlawn.

John Potokar, stric pokojnega in tajnik št. 39.

O dobrem in slabem

Hermine, Pa.—Mogoče bo kdo mislil, da ta dopisnik politiko igra, kajti enkrat naslovim Hermine, Pa., drugič pa Darragh, Pa. Torej kako je to mogoče? Naj vam razložim to zadevo. Živim prav za prav v Keystonu. Pošta je prej prihajala v kompanijsko trgovino iz Darragha in iz Hermineja, tako da si lahko imel dva poštna naslova. To je na primer tako, kakor bi z enim kamnom dva tiča ubil.

Tu in tam čitam, kaj vse bo na četrtega julija—veselice tu, veselica tam, jugoslovanski dan tu in zopet tam. Tako človek res ne ve, kam bi se djal, ali pa četrta žulaj kar doma ubil. In to bo skoraj najbolj gotovo, kajti finance mi ne dopuščajo, da bi šel kam daleč iz naše okolice. Za "hitch-hike" pa tudi ni pripravno, kajti vse hiti na tako velik praznik kot je četrta julij.

Naj vam, čitatelji, povem, kako stojim, tako da ne bi kdo mislil, da sem kakšen bečlar ali kaj podobnega. Stojim takole: Nas je šest v družini, vsi člani SNPJ, otroci tako od malega, jaz pa sem postal njen član takoj po prihodu v to deželo. Moja boljša polovica pa je prišla v jedrno s conemaughsko zvezo, ki se je združila z jedrno leta 1921 na izredni konvenciji v Clevelandu. In tako smo zdaj vsi enotariji ali—"drotariji", kot pravi Poljak.

Ampak jaz sem sedaj samo še cokol pri jednoti—drugače nič. Moj napredek je šel po gobe—"finish" za enkrat ali pa mogoče za vedno. Ostali člani družine pa vsi delajo. Žena doma dela, kuha, pere, lika, šiva srajce in sploh krpa vse, kar se da ohraniti, tako da vendar ni treba biti vsak dan v novi srajci ali nogavicah. Pri tem se da veliko prihraniti. Ampak "pede" pa nima druge kot—božji lon. Ampak se spominjam mojega očeta, ki je nešteto krat rekel, da božji lon je še najbolj pošteno plačilo, ker ti ga ne more nihče vzeti, in to posebno, če ga v resnici zaslužiš.

Otroci so mi pa takole udinjeli pri raznih korporacijah. Začel bom od spodaj gor, kot se hiša zida, da bo bolj držalo. Najmlajši sin ali "baby" dela v garaži v Hermineju, kjer postreže za gasolinom in sploh dela, kar je treba. Letos 6. maja je izpolnil 14 let. Drugi sin dela v trgovini v Hermineju, kjer je za klerka. Star je 17 let in letos je gradiral v srednji šoli. Tudi tretji sin, star 18 let, dela tukaj v Hermineju v strojni tovarni. Hči Dorothy pa dela za Strica Sama v Glassportu, kjer ima v oskrbi "pay roll".

Torej od najmlajšega do najstarejšega vsi delajo in zaslužijo po par dolarjev na teden, kar je boljše kot nič. Tako bi bil zdaj že prav zadovoljen, samo če bi si mogel še jaz kaj kruha služiti.

Še mi je v živem spominu moj mlajši sin Donald. Ko sem pred osmimi leti ležal na divanu in si nisem mogel skoraj nič pomagati, pa pride k meni in pravi: "Ata, vem, da si siromak, ali jaz ti ne morem pomagat, le molči in trpi. Ko bom jaz enkrat zrasel, bom šel delat; zaslužil

bom "lots of money" in ti bom vse dal."

Lahko si vsakdo misli, kakšen vtis so napravile te besede name. Tako so mi te otrokove besede zalegle, da sem pri tisti priliki popolnoma okrevljal, dasi v resnici še zdaj nisem. Saj pravim, otrok res zna človeka najbolj potolažiti, pa naj bo že oče ali mater.

No, in fant se mi res dobro razvija in je pravi orjak pri njegovih letih. In zdaj, ko res zasluži par dolarjev na teden, dokler ni šole, mi tudi da ves zaslužek. Ali je tako kot pravi Palian tam iz coloradskih hribov v svojem zadnjem dopisu. Do sote ti pomalem vse izvleče nazaj za "show", sodavico, slaščice, sladoled in podobno. Otroci res ne vedo, kaj bi počeli tukaj v tako zvani svobodni Ameriki.

Včasih sem jim že pravil, kako sem jaz živel, kakor tudi več drugih in kakšno hrano sem imel za kosilo in večerjo. Pa mi zmeraj pravijo, da smo bili v starem kraju—"old fashioned people." Tukaj v Ameriki je pa vse drugače.

Ampak tudi v Ameriki je enkrat dobro, dvakrat pa slabo v največjih slučajih. Vsaj tako se meni vidi že od leta 1909, odkar sem prišel v to objubljen deželo. Suče se prav po luni: enkrat gor, dvakrat dol, in tudi ni vse zlato, kar se svetli. Je na primer tako kot so časi. Pravijo, da je v vsakem grmu zajec, ali ne vem, če je ali ne; zame vem, da ga še ni, glede drugih pa ne vem. Ali po dobrem pride dvakrat slabo, ako še ne večkrat.

Človek res ne ve, zakaj ta naš delavski narod tako hitro pozabi vse gorje, skozi katerega je brodil in veslal iz močvirja v močvirje. In tako se znajdemo v bedi in krizi, pa se polagoma oprijemljemo rdeče marele, katera pa se nam bolj in bolj odmika radi te naše sebičnosti in pomanjkanja pravega razumevanja človeka do človeka. To je res prava mora, ki se zajeda prav v dno srca in ti počasi sesa kri iz tvojih žil in ogleda prav do kosti. Potem se pa prične boljati ali slabšati in takrat narod roke prekriža in prične omahovati in skakati od stranke do stranke, končno pa se znajde tam, kjer je bil, ali pa še na slabšem.

Zdaj pa še nekoliko o našem društvu 200 SNPJ, ki je imelo sejo 21. junija. Lahko ste videli, da je tajnik pozival člane na sejo, ampak tistega poziva menda niso vsi čitali. Vsaj tako jaz sodim, kajti udeležba je bila bolj plača, ampak so bili pa vsi tisti dobri. O kakšnem napredku tukaj ni govora, kajti novega člana pri nas ne dobijo, pa magari če ga iščeš z lučjo pri belem dnevu. Nekaj sem slišal o neki porodni nakaznici, torej tukaj bo mogoče še kaj dobiti za mladinski oddelke. Kar se tiče starih "mandeljcev", so pa že vsi inšurani, eni tukaj, drugi tam, ali večina jih spada k SNPJ.

Ker že pišem, naj dodam še to, da je naše društvo kupilo oziroma smo debatirali in končno prišli do sporazuma, da si društvo nabavi obrambni bond za \$18.75. In tako smo reševali napredek prav po instancam kot se mora in prišli do bolniških nakaznic. Tedaj sem šele izvedel, da je našemu članu Jovcu Ruparju odrgalo kazalec v majni. Torej obžalujem, Joe. Ampak za pol palca gor ali dol, saj jih je še vedno devet in pol in bo že šlo.

Nazadnje bi nam bil pa še tajnik kmalu ušel, ali bolje povedano, hotel je resignirati. Rekel je, da ima preveč dela in skoro nima časa, da bi se ukvarjal s tajništvom. Komaj smo ga še potolažili, da je ostal na svojem mestu še za naprej. V nekaterih krajih ne morejo kovača dobiti, pri nas je pa drugače. Pri nas pa nihče neče prevzeti tajništva. "Kikamo" vsi radi, dela se pa bojmo. In tajništvo res da veliko stisniti, in to posebno pri nekaterih članih, ki hočejo kar tako po svoje plačevati assement kot se jim zljubi, najraje takrat, ko bi moral biti assement že v glavnem uradu. In

tako je res križ s takimi člani, ki si ne dajo ničesar dopovedati, čeprav imajo pravila in pravilo, da jih bolje razumejo kot kdo drugi. Mi si vsaj damo dopovedati, drugi pa nič.

Zaključujem te moje plehke vrstice z željo in upanjem, da bodo padle na rodovita tla in skalile dober sad do te naše bratske ljubezni. Želim, da bi se pomnožilo članstvo in napredek v vseh ozirih, kakor tudi, da bi bilo sreče na koše in denarja na bušle. Prav za prav bi bilo dobro, če bi bilo denarja vsaj toliko, kolikor ga človek potrebuje za svoje življenje, tako da te ne tira sila v prerani grob ali pa v ječo ali celo na vislice. Če bi se mogoče kateremu čitatelju teh vrstic začelo strašno kovcati, mi lahko piše (Box 173, Hermine, Pa.)

Frank Fink.

Mi in naši problemi

Milwaukee, Wis.—Letos je vreme od muh. Človek ne ve, kako bi se oblekel, da bi bilo prav. Je res tako kot se je neka članica izrazila, da bi bilo boljše, da nosimo garderobo v kovčegu vedno s seboj in se preopravimo, kadar vreme nenadno preskoči iz mrzlega na vroče in obratno.

V soboto zjutraj je bilo turobno oblačno. Prišlo je zgodaj in deževalo je skozi ves dan, kot bi se nebo neutešljivo zjokalo nad neusmiljeno moritvijo človeštva in hotelo oprati grdi madež na sedanjih civilizacijah. V nedeljo pa je solnce ljubko sijalo in od zahoda je pihal hladen veter, obetajoč nam idealen dan za pohod proslave vseslovanskega dneva, za kar smo se oblekle v svrtnike. Toda predno smo prišli s pohodom, je jelo pripekati tako vroče, da smo odložile svrtnike in jih pustile pri sosedih.

V Clevelandu so jo ženske izbornopogodile, ko so se udeležile pohoda s konji. Toda tudi tu smo se postavile s tem, da je pet članic nosilo ameriške zastave, v barvi tri jarde velikega V, ki je predstavljal Victory in Venero zaeno. Bilo nas je lepo število in precej v narodnih nošah; če bi bile obveščene preje, bi se dalo še marsikaj lepega napraviti.

Prihodnja izredno važna prireditve bo za 30-letnico Venero 192 SNPJ. Treba je, da se za časa dobro pripravimo, da jo čim lepše proslavimo, da tako naklonimo našim cenjenim posetnikom čimveč duševnega užitka in da bo 18. oktobra dan, ki bo zaslužil častni seznam v zgodovini našega ženskega društva.

Nekaj časa nazaj smo v teden-ski izdaji videli med drugimi tudi sliko gl. odbornice sestre Ursule Ambrožić iz Eveletha, Minn., ki je na častnem mestu v tekmi za nabiranje novih članov. Da ji damo v tem priznanje in ji prilijemo navdušenja še v drugih ozirih, mi je v prijetno čast poročati o sklepu društva, da jo povabimo za našo 30-letnico kot proslavno govornico in da jo povabilo z zadovoljstvom sprejela. Torej na veselo svidenje, Ursula in dobrodošla v naši sredi!

Leta nazaj, ko sem bila potovalna zastopnica, sem imela tedaj namen obiskati Colorado in še sedaj mi je žal, da se mi ni ta skromna želja izpolnila. Toda burni valovi življenjskih razmer so me s silo drugim zanesli in moje račune prekrižali. Krepki in zelo stvarni dopisi Rose Radovich v prejšnji sredini izdaji mi je oživel te spomine in na misel mi je, da bi se mi bila tedaj mogoče nudila prilika seznaniti se tudi s to vrlo dopisovalko.

Nagibno imam jaz ženske, ki se zanimajo in udeležujejo na društvenem, kulturnem ali drugem socialnem polju, zelo rada in jih visoko cenim. Zategadel se mi Rose Radovich s svojim izražanjem zelo dopade in ji čestitam z željo, da se pojestoje oglašja v duševni užitek, korist in spodbudo vsem, ki se zavedamo naših stanovskih dolžnosti, ki nam velevaljo, da smo budno na straži za ohranitev naravnih pravic.

Priporočljivo je, da bi br. Anton Jankovich tudi to vrlo dopisovalko vpisal v svoj album; naj tudi ne pozabi še več drugih, ako boče, da bo njegovo poročilo popolno, sedaj ko si je prostovoljno nadel to nalogo. Imamo tudi več Mary, ki se od časa do časa jedrnatoglašajo. Sploh ni na-

pačna ideja, če bi uredništvo objavljalo te vrste statistike, ko ima tozadevne beležke na rokah v moralno spodbudo dopisnikom, to je onim, ki niso gmotno nagrajeni.

Z združitvijo je list dobil večji razmah in dokaj obetajočega polja za pridobivanje novih naročnikov. Za dosego teh je najuspešnejša in vplivnejša pot, če jim postrežemo z dobrim čtivom. Dopisi so v tem oziru najbolj privlačni.

S pomnožitvijo naročnikov je dana možnost, da vpostavimo nazaj sobotno številko. To bi toplo pozdravili zastopniki in čitatelji. S tem bi postavili trdnjši steber za porast lista in organizacije. Sedaj so pogoji zato, če se sedaj ne zavzamemo in potrudimo vpostaviti nazaj sobotno številko, je ne bomo nikdar več dosegli. Pa še drugi izrazite svoje misli o tem—več nas več ve. Saj skupna uvidevnost za skupno stvar rabi skupno previdnost. Vzajemnost je voditeljica do uspehov!

Christina Moseley.

Poročilo zastopnika

Hermine, Pa.—Od mojega zadnjega poročila je že preteklo par tednov vsled bolezni. Običajno sem sledeče naselbine: Renton, Newfield, North Bessemer, Center, Universal, Moon Run, Cliff Mine, Imperial, Oakdale, Primrose, Midway, Burgetts-town, Sloan, South View, Meadow Lands in nekoliko Strabane, dalje Church Hill in Brad-dock. Zaključil sem v Pittsbu-ghu na vseslovanskem shodu 21. junija v Kennywood parku, kjer je bil glavni govornik notranji tajnik Harold E. Ickes.

On je zadnji govoril in žel gromovito aplavz. Napravil je res pravi govor za ljudski blagor. Ko je odšel, je 20.000 ve-liko množica Slovanov vstala njemu v čast in priznanje za govor. Če bi hotel opisati njegov govor, bi mi vzelo ves dopis, to-rej bom omenil le glavno. Rekel je, da to pot se ne smemo zmagati ne samo v vojni, marveč tudi v miru. Orisal je, kako so nas potegnili in obenem tudi tolerirali hitlerizem. Ako ev-ropeke sile niso opazile, kaj se pripravljajo, namreč da je prihod Hitlerja na krmilo v Nemčiji moral pomeniti katastrofo, kako naj bi se zavedali te nevarnosti mi. Dejal je, da je v tej vojni na kocki interes delovnega ljud-stva in ako zmagamo, da pride svoboda in boljši časi za ljud-ske mase. Rekel je, da so Hit-lerjevi gangeji pomorili pol mi-liona civilnega prebivalstva v Jugoslaviji, še več pa Poljakov, Čehov in drugih Slovanov, ki so nemškim roparjem trn v peti. Z drugo besedo: Ickes je napravil delavski govor vseskozi.

Tudi neki kongresnik iz okra-ja Allegheny je dobro govoril in hvalil, da je lepo, ker so se Slo-vani udeležili tega shoda ter s tem pokazali, da so v tem kon-fliktu za pravice narodov vseh dežel. Oba govornika sta pou-darjala, da naši vojaki žrtvujejo svoja življenja na morju, v zra-ku in na zemlji zato, da mi osta-nemo pri življenju in svobodni—mi in naši potomci.

Zanimiv govor je imel tudi glavni tajnik jeklarske unije Mc-Donald. Orisal je boje za orga-niziranje delavcev, potrebo unije in potrebo spoštovanja do iste, ako hočemo, da bo demokracija funkcionirala in zadala smrt to-talitarcem in diktatorjem okrog sveta. Govorili so seveda tudi domači politiki in zastopniki Ju-goslavije, Čehoslovake in dru-gih, vključivi reprezentanta Anglije, ki pa je izgovoril le par besed.

Na programu je bil tudi ured-nik Hrvatskega Glasnika (glasila hrvatskih komunistov) Majna-rich. On je govoril v prid ar-madnemu in mornariškemu reli-fu zelo spretno. Vprašal nas je, koliko nas je za to, da zmagamo v tej vojni in da naj dvignemo roke. Seveda smo jih dvignili v pretežni večini. Nato je rekel: "Roke dol, posežite v žep in dvig-nite dolarje." Precej nas je bilo, ki nismo hoteli ostati "slackerji". Mislim, da so nabrali precej sto-takov, ako ne tisočakov. Če se ne motim, je bil Majnarich v vod-stvu National Miners unije za časa poloma UMWa nekaj let po 1926.

Na slavnosti ni bilo veliko dru-

gih ceremonij. Nastopila sta če-ški ženski zbor in srbski in par-ženski, kakor tudi hrvatski orke-ster Sloboda iz Oakmonta. Ti bi imeli nastopiti tudi ob zaključ-ku, ampak jih je prej zmanjka-lo. Menda je eden od njih moral na delo, kakor mi je pravil neki fant. Z govorniki je bilo občin-stvo zadovoljno. Naših ljudi ni bilo veliko. Iz naše naselbine sem bil jaz in predsednik društva 87 Mike Skerl s svojo hčer-ko, s katerima sem se potem pe-ljal domov.

Gredeč na shod pa sem malo poagital. Pomagale so mi hče-re mrs. Zajc iz Bradocka, ki so me peljale s svojo karo do pa-rojakov. Ope bi morale nastopi-ti na slavnosti pri pevskem zbu-ru Prešernu, toda niso—razen če so že prej predno sem jaz prišel tja. V Bradocku sem tisti dan prodal osem Majskih glasov in dobil nekaj naročnin vsakemu listu.

Kot je bilo že poročano, je v Universalu umrl Tomaž Prevec. Škoda, ker je bil uljuden človek in vedno dal oglas v Družinski kolektor. Naj mu bo lahka ame-riška zemlja, družini pa moje so-žalje! Tam sem zopet prodal dve Adamičevi knjigi Two-Way Pa-sage, in sicer eno mrs. Bregant, čije mož je oskrbnik v tamkaj-šnjem Domu, drugo pa tukaj ro-jenemu in zelo naprednemu Ru-su Geo. Remezu. Prenosl sem zopet pri Kumrovih.

Tudi v Rentonu sem prodal pol tucata Majskih glasov, Ciril Bebar pa je ponovil Prosveto. Slovenci v tej naselbini se kri-jo; odhajajo drugam ali jih pa pobere bela kosa. Mr. Kastelic je komaj ostal pri življenju; bil je hudo bolan, kar se mu tudi pozna.

V Centerju mi je ponovil Prosveto Skerl, v bližini pa bečlar Geo. Krek. Prodaj sem tudi ne-kaj izvodov Majskega glasa, ta-ko tudi v N. Bessemerju in New Fieldu. Od tam sem šel proti Moon Runu. Invalidni Peston-lik, Joe Mahovne in mrs. Klobu-čar so ponovili Prosveto. Ogla-sil sem se tudi pri mrs. Možini, ki mi je obljubila, da bo drugič kupila Two-Way Passage in Can-karjev glasnik. V Cliff Mini je bilo tudi nekaj biznisa. Luka Miklavčič in mrs. M. Ušeničnik sta ponovila Cankarjev glasnik, pri Šiflerjevih pa sem prodal knjigo. Ta dva zakonca imata štiri sinove v službi Strica Sama, poleg pa je oče še invalid. Mi-slim, da je samo še eden od si-nov doma.

V Imperialu sem zelo dobro napravil z naročnino, ampak pri-manjkuje prostora, da bi vse imenoval. Med njimi je tudi ta-jna društva mrs. Polšak in Na-rodni dom. Preočeval sem pri Augustinovih. Oglašil sem se tudi pri mrs. Jamnik, ki je je-bolna, toda ji gre na bolje. Njih hči je v armadi nekeje v Avstra-liji za bolničarko. Čestitke.

V Oakdalu pa je Johnny Ope-ka postal slaven. Sedaj je nam-reč pri letalcih za druga po-ročnika nekeje v Texasu. On se uči za bombardirja in bo metal bombe iz letala. Za to delo mora biti vojak dober matematik, da bo bomba dosegla svoj cilj. Oakdale Times piše, da bo Johnny poslan takoj v akcijo, čim se izveža. On je sorodnik učiteljice Mervt, ki ga je šla obiskat z njegovo prijate-ljico Kosmačevo iz Strabane. Johnnyju želim srečen povratek, kot tudi družini poguma. Oče Oblak mi je dal \$5 za ruski reli-f. John Čuk pa dolar za ruski reli-f in dolar za jugoslovanski reli-f.

(Daleje na 8. strani.)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 29. junija 1922)
Domače vesti. V Palisadesu, Colo., je naglo umrla Ivana Zupanc.

Delavske vesti. Predsednik Harding je povabil voditelje stavkajočih rudarjev in baro-vo premoгаа na konferenco k sebi v Belo hišo.

Inozemstvo. V Jugoslaviji je bilo pet oseb obsojenih v smrt in 68 v zapor na temelju zakona za "obrambo države."

Sovjetska Rusija. Litvinov in ostali ruski delegatje na eko-nomski konferenci v Haagu se še vedno bojujejo za črtanje ru-skih carskih dolgov.

Vesti iz podjarmljene stare domovine

POROČILO BEGUNCA O STANJU POD ITALIJANSKO OKUPACIJO

Ženeva, 1. jun. (JIC).—Jugoslovanski industrialci, ki je pred kratkim priselil iz zasedenega ozemlja, pripoveduje:

"Vsi pristaši Mačkove stranke se drže dobro. Vsi so lačni, a nihče ne popušta.

Pavelčeva vlada ne predstavlja nobene stranke, ona je zbirališče razbojnikov; še najboljši med vsemi je neki bivši komunist, tajnik Bele Kuna.

Vse industrije so zaprte, celo tiste, ki so v zvezi s poljedelstvom; delavce ubijajo, uradniki so pobegnili in se poskrili vsepovsod (s tistimi, ki so v Italiji je malo boljše).

Kmetje ne obdelujejo zemlje, sicer bi se pa z ozirom na zunanje razmere ne izplačalo. (Zdi se, da se isto dogaja tudi v Nemčiji, ker je bila žetev minimalna, že zato ker ni ne gnoja, ne delovnih sil). Med kmeti in okupacijskimi četami se bje boj na nož. Kadar okupacijska vojska sreča skupino ljudi, jih ubija.

Kadar skupina ljudi sreča vojake, napravi isto in jim odvzame orožje in obleko. Zmeda zaradi tega je nepopisna. Od vojaka lahko kupite orožje v zameno za cigarete ni živje.

Leta 1918 lakote v Nemčiji ni povzročila blokada, kot dejstvo, da zemlja, ki 4 leta ni bila gojena, ni hotela roditi. Danes je to splošen pojav.

Da bi se rešili židov, jih skušajo vse prepeljati v Italijo. V krajih okrog Ljubljane, Kotorja in Splita se neprestano dogajajo spopadi med prebivalstvom in policijo. Oborožene jugoslovanske čete se borijo z italijanskim vojaštvom. Spopadi so na dnevnem redu tudi v krajih, ki jih je Italija dobila po prejšnji vojni (kjer biva slovansko prebivalstvo).

Italijanske vojaške oblasti v zasedenih krajih so opozorile vlado, da je z aneksijo teh pokrajin storila napako—z ozirom na neukrotljivo sovraštvo prebivalstva, katerega val odmeva tudi v Trstu in Gorici.

Civilne oblasti v novo prisvojenih pokrajinah so bile prisiljene prepuščati delovanje vojaškim oblastem. Proti civilnemu komisarju za Ljubljano, Grazio, liju, je bil izvršen atentat. So- dišča so veliko število prebivalcev obsodila na smrt.

NACIJI POSLALI 200 VLA- KOV VOJSKE IN OROŽ- JA V BOLGARIJO

Angora, 15. jun. (Reuter).—V prvi polovici maja je prišlo skozi severni del Jugoslavije v Bolgarijo okrog 200 vlakov, vsak po 40 vagonov, polnih nemške vojske, orožja, letal in sestavnih delov za podmornice. Zdi se, da so pošiljke bile namenjene v Solun in od tam na afriško bojišče v Libiji.

Dejstvo, da so Nemci poslali vlake po dolgem ovinku čez Sofijo namesto naravnost, dokazuje nemški strah pred generalom Dražom Mihajlovičem in njegovo vojsko. Pot, po kateri so Nemci poslali omenjene pošiljke, se izogiba krajev, ki so pod nadzorstvom četnikov.

NACIJSKI TEROR ZA TE- VAL 80 ŽRTEV V BEL- GRADU

London, 16. junija. (JIC).—Iz poročila United Pressa o terorju v zasedeni Evropi povzema-

"V zadnjih dneh je bilo ustreljenih v Poljski 23 oseb; samo v Belgradu je bilo ustreljenih 80 oseb; v Atenah je bilo 33 mož ustreljenih in obojenih; pozneje so v Varšavi ustrelili še 5 železničarjev zaradi organizirane sabotaže prevoza za Rusijo; v Jugoslaviji je bilo ustreljenih več deset oseb zaradi nabiranja prostovoljcev za uporniško vojsko."

IZ RAZNIH VIROV

Hrvatski Narod: Muslimanski vojaški duhovnik Refik Mutić je umrl za posledicami vboda z nožem v borbah s sovražniki.

Med slovenskimi duhovniki, ki so jih Nemci pregnali v tujino in internirali, je bil tudi vo- diški župnik Peter Janc. Po naj- novejših vesteh pa se mu je po- zneje posrečilo priti v Ljubljano.

Junaški boj generala Mihajloviča

Iz Ankare prihajajo vesti o po- spešenem gibanju Mihajlovičeve jugoslovanske vojske in o pla- ninskih bojih s četami osišč.

Po vesteh iz Ankare trpi sedaj hujsko lakoto in hujske pomanjka- je živeča in opreme kot pred letom dni. Kazenske ekspedici- je osišča so njihove vrste raz- redčile. Vendar se bore še ved- no z isto odločnostjo.

Pozna se, da so Mihajlovičevi napadi na železnice, vojaške ce- ste, mostove in osiščne vojašni- ce Rusom pozimi mnogo poma- gali. Pozneje so se Nemci odlo- čili, da svoje vojske bolj potre- bujejo za pomladansko ofenzivo v Rusiji. Na njihovo mesto so poslali bolgarske in madžarske posadke v boj proti jugoslovans- kemu odporu.

Mihajlovičeva vojska ima pla- ninske predele še vedno v svoji oblasti.

Italijanska vojska v "Neodvisni"

New York, 17. junija. (JIC).—Protifašistični italijanski list Nazioni Unite poroča, da drži italijanska fašistična vlada v Za- grebu veliko število italijanskih vojakov, oddelek fašistične poli- cije in oddelek karabinerjev. V Hrvatski so dvanajsta, trinajsta, štirinajsta, petnajsta, dva in tri- deseta in šest in petdeseta ita- lijanska pehotna divizija.

SPORTS COORDINATOR

Prominent in sports promotion for more than twenty years, Ray McCarthy of New York has been named coordinator of sports for Army Emergency Relief by the War Department. He is the director of football for the Polo Grounds and the Yankee Stadium.

padli Adowa in Addis Ababa in s tem je bilo konec glavnih boj- ev za osvoboditev Abesinije. Ostanje nam le še 19. maj, ko se je udal italijanski kraljevi na- mestnik, vojvoda Aosta, skupaj z 19.000 svojih mož. V štirih mesecih je bilo konec italijan- skega imperija.

V vseh teh kampanjah so Ita- lijani izgubili 668.000 mož. Voj- na mornarica sama je izgubila 25.000 mornarjev, polovico teh je v našem ujetništvu. Izgubili so dve bojni ladji, devet križark, 28 rušilcev, 50 podmornic. Naj- bolj klaverno pa je poglavje italijanske zračne vojske. Po vseh računih je bilo pokončanih okoli 2000 njihovih letal: večji del cele armade, in danes lahko rečeno, da Italijani nimajo zrač- ne sile, ki bi bila omembe vred- na. Spominjam se časov, ko so časopisi pisali, da je proslil Mus- solini Hitlerja za dovoljenje, da bi njegovi letalci sodelovali v pokončanju angleških mest. Na 11. novembra 1941 je priletel preko Rokava italijanski skva- dron bombnikov. Napadli so pristanišče ob ustju reke Tem- ze. Niti eden teh bombnikov, niti spremljajočih lovcev se ni vrnil nazaj iz Anglije. Vsi do zadnjega so bili pokončani na njihovem poletu. In nikdar več niso prišli italijanski zrakoplovi nad Anglijo.

Klaverna je bila italijanska usoda v dveh letih vojne. Vse, kar so napravili, je, da so se v svoji onemoglosti in ponižanju izročili na milost in nemilost svojih "zaveznikov in prijatel-jev" Nemcev. Lanskega juni- ja je nemški časopis "Das Reich" prinesel članek o produktivni. Pri tej priliki je Italija omenjena pod poglavjem "zasedene deže- le". Vse to jih ni streznilo. Mussolini je spet stopil na bal- kon Palazzo Venezia 11. decem- bra 1941 in govoril: "Na današ- nji dan — na dan nadaljnjih sve- čanih odločb v italijanski zgo- dovini — zavzamejo sile, ki so vedno bolj tesno združene v jek- lenem paktu; svoje mesto proti Združenim državam na strani junaške Japonske. ("Japonske, Japonske!" — navdušeno vzklika- nje fašistične tolpe.) Tripar- titni pakt je postala vojaška zveza in okoli njenih praporov je zbranih 250 milijonov ljudi trdno odločenih, da napravijo vse, da zmagajo. Niti osišče, ni- ti Japonska nista hoteli, da bi se ta vojna razširila. Eden človek, samo eden človek — avtentični

in demokratični despot je s svo- jim večnim in neprestanim izi- vanjem oguljufal in prekanil celo ljudi svoje lastne dežele in jih privedel v vojno, ki jo je pripravil dan za dnem s hudi- čevski vztrajnostjo. "Mussolini — ki si... ga nabili v Libiji, ki so ga nabili v Grki, ki smo mu vzeli Abesinijo — je napovedal vojno ameriškega predsedniku. Naša slovenska "Bazovica", list naših vojakov na bližnjem vzhodu, je pred kratkim prinesel "cartoon": napihnjeni Mussolini sveceno govori, ko mu za hrbtom posluša Ciano. "Pred 20 meseci smo zahtevali Nico, Korziko in Tu- nis; danes pa zahtevamo Abe- sinijo, Somalijo, Eritrejo, Libi- jo, Sicilijo in — sarhostnost Italije!" To je komaj šala, taka je v resnici Italija, ki je napo- vedala vojno Združenim drža- vam ameriškim.

Nekateri omenjajo "separat- ni mir" z Italijo. Baje govore o njem tudi po Ameriki. Separat- ni mir ali ne, pozabiti ne smeo- mo nikdar, da je Mussolini šel v vojno z govorom, v katerem pravi: "... samovoljno smo se- žgali za sabo vse mostove..." In v toli pa na trgu pod njim ni bilo nikogar, ki bi mu ugovarjal. Po vsej Italiji se ni našel ni- kdo, ki bi mu ugovarjal. Da ni moglo, ker je teror v oblasti vse dežele? Seveda je. Tako je bil teror nad Jugoslavijo, ko se je uprla osiščnemu paktu. Tako je teror po Franciji, če je ubit kak višji naci. Tako je teror po Češki, ker je bil ubit Heinrich. V Italiji pa ni sledu upora proti Mussolinijevim napovedim vojne, Britaniji ali Ameriki. Italija ne kaže niti najmanjše volje ali po- skusa, da se otrese svojega ti- rana, da bi tako pomagala boju za pravično stvar. Udinja se poniževalno onemu, ki misli, da je gospodar sveta. Ne sme nas zapeljati v slepoto, če se Italija lepega dne zave, da je drugi go- spodar sveta in se začne udinja- ti njemu. Narod, ki ima toliko zmaličenega poguma, da po pol- drugem letu samih porazov, na- pove vojno Ameriki, ne zasluži dobre besede. Ne zasluži niti sočustvovanja. Dolenjka.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

dasi ne dela sedaj radi bolezn. Ponovil je tudi Prosveto in Can- karjev glasnik in kupil Majski glas. On je bečlar in stanuje v svoji hiši.

V Burgettstownu pa sem našel mrlca na mrtvaškem odru. Kot je bilo že poročano, je umrla mrs. Terbizan, njen mož pa je umrl pred 17 meseci. Tako so otroci ostali sami, štiri dekleta in trije fantje. Eden je prišel k pogrebu od vojakov. Vsi otroci so še samski in člani SNPJ. So- deč po cvetlicah in pogrebnih, morajo imeti mnogo prijateljev, kajti veliko jih je prišlo iz Ali- quippe—skoraj pol naselbine. Prišel je z ženo tudi brat pokoj- ne mr. Marold iz Jeannetta, Les- kovce iz Burgettstowna, kjer je prodal svoj dom. Naročil se je na Proletarca; ponovil pa ga je Fr. Križnik. Anžlovar, Saje in Louis Trušnovič pa so ponovili Prosveto. Iz Aliquippe je kupil Two-Way Passage Joseph Lam- pich. Prenečeval sem pri Lauri- čevih.

Od tam sem šel v Midway, kjer sem razpečal precej Majske- ga glasa, Prosveto sta obnovila Osterman in Mike Bartolich, mrs. Maček pa Cankarjev glas- nik. Od tukaj sem šel k Charlie- ju Bartolichu, ki me je po neko- liko počitku in večerji zapeljal v South View. Obsa s soprogom sta dobre duše. V South Viewu sem tudi skoraj vsem prodal Majski glas, Veharjeva pa sta ponovila Prosveto. Mrs. Kocjan je rekla, da se imajo rojaki do- bro med seboj, kar je pravilno. Imajo Dom, last društva SNPJ. Sedaj je oskrbnik stari Urban- čič.

Obiskal sem tudi vdovo pokoj- nega Peršutija, ki je rekla, da ji je bilo hudo, ker se ni mogla udeležiti Prevečevega pogreba, ker je bila s Tomažem skoraj sosed v starem kraju. Seveda še žaluje za možem in pravi, da ji je dolgčas. Sicer ima sina do- ma, ampak mladina gre po svo- jih potih. In mladina je tudi raz- lična, nič rada ne posluša star- šev—le redki so slučajji, da jih.

Pepper o zverin- stvih osišča v Srbiji

(Congressional Record št. 115, 18. junija 1942, stran 5537-8.)

G. predsednik, po prijetni tva- rini, o kateri sem govoril, vam bom sedaj podal žalostno poro- čilo o veliki tragediji, ki danes stiska in presunja srca po vsem svetu.

Pred nekoliko dnevi je jugo- slovanski poslanik v Združenih državah, dr. Konstantin Fotić, predal State Departmentu spome- nico, v kateri obtožuje osišče zaradi strašnih zverstev v Sr- biji.

Ta spomenica in še druga spome- nica jugoslovanske vlade v izgnanstvu navaja sledeče poka- lje v Srbiji:

Več kot 365.000 Srbov so po- klili Nemci, Italijani in prona- jski vojaki po vsej Jugoslaviji.

G. predsednik, "nečloveško človeka do sočloveka" se nikdar ni tako pokazalo kot s temi strašnimi podatki o zverstvih, ki prihajajo iz Jugoslavije pod so- razno zasedbo.

Jugoslovanska spomenica na- vaja najbolj sadiščne zločine v svetovni zgodovini in vsebuje najbolj črno obtožbo proti silam osišča.

Po teh podatkih je bilo skoro vse srbsko prebivalstvo v pokra- jinah Banata in Bačke poklano ali vrženo v koncentracijska ta- borišča.

Iztrebljeno je prebivalstvo ce- lih mest. Dobra prebivalstva v Horgosu, Subotici, Somboru, Bački Topoli in Novem Sadu ta- ko rekoče več ni.

V Subotici so sto otrok z nji- hovimi učitelji pobili pred ljud- sko šolo.

Žene in otroke tega mesta so odgnali na obrežje jezera Palič, kjer so jih postrelili in njihova trupla zmetali v vodo.

Deset tisoč Jugoslovancev ži- vi v koncentracijskih taboriščih. Poročilo pravi, da so jih 13.000 stlačili v taborišče pri Novem Sadu in da imajo komaj prostora, da sede.

Pred kratkim je jugoslovans- ki ministri predsednik dr. Jo- vanović v radijski oddaji iz Lon- dona dejal:

"V naši domovini vlada režim terorja, klanja in iztrebljevanja. Naši bratje Slovenci so bili pre- gnani iz svojih domov brez usmiljenja in v najhujši zimi. Srbski narod preživlja trpljenje in pkolje, ki ga doslej svetov- na zgodovina ni poznala."

Tako imenovane nemške ka- zenke ekspedicije, kot je dejal jugoslovanski ministri pred- sednik, so uničile "z ognjem in mečem" cele srbske pokrajine.

V Kragujevcu so Nemci po be- sedah dr. Jovanoviča "pobili vse diake šestega in osmega razre-

Z mam se še razumejo, ampak z očetom kar ne marajo "flirta- ti", tudi če je še tako prijateljstvo v hiši. Prenečel sem zopet pri starih prijateljih Vozlovih.

Iz South Viewa bi me morala pot voditi v Bishop, ampak sem se skesal, ker je bila predolga in sem dobil "lift" v drugo smer proti Meadow Landsu. Tam sem obiskal nekaj družin. Trgovce Tomažin me je zapeljal do sta- rega Gerčarja, kjer je žena po- novila Prosveto, njega pa sva našla drugje pri delu, da je dal potrdilo. Stari Premro pa je po- novil Cankarjev glasnik in Pro- letarca. On zelo rad čita in ima več listov. Oglasil sem se še drugod, ali jih ni bilo doma. Vi- dimo se torej enkrat v juliju.

Ustavil sem se še v Strabanu, kjer sem imel uspeh pri mrs. Zupančič, J. Delostu, Juliji Be- le, mrs. Vodišek, pri Johnu Koli- lichu pa "check in double check." Hvala! V Turtle Creeku je pil uspeh pri Bradocku pa pri mrs. Samsu, v Braddocku pa pri mrs. Rajžar in Dolinarju.

Sedaj bom šel za teden dni v okolico Pittsburgha, julija pa ob- reki Monongaheli in potem ob- reki Allegheny, ako me bo smrt zgrešila. Seveda, nekaj bo ovi- ne: piknik westmorelandske fe- deracije 26. julija, tretjo nedeljo na federacijska seja v Herminie- ju. Well, dela je dovolj, samo denarja bolj malo. Bo pa smrt toliko lažja, ker ne bo zapuščine za prepire, kdo bo več dobil. Pa da mi ostanete vsi zdravi in pri- jatelji. Slednje je tudi več vred- no kot bogastvo.

Anton Zornik, zastopnik.

da gimnazije in vse profesorje z direktorjem". Dodal je, da so otroci umrli prepevajoč. "Ko so otroci kot jagnjeta padali pod streli, so se slisali vzkliki: "Stre- ljajte! Srbski otroci smo!"

Nemci so po besedah minist- skega predsednika Jovanoviča morali streljati na svoje vojake, da bi izvršili pokolj teh otrok. Grozota je bila celo zanje pre- velika.

G. predsednik, rad bi na tem mestu izrazil svojo najodločnej- so obtožbo teh nečloveških zver- stev. Madžarske, nacistične in ita- lijanske oblasti in vstaški zloč-inci, odgovorni za te zločine, so obsojeni pred očmi in v srehi vseh svobodnih ljudi vsepovsod; ko bo prišel dan obračuna, jih čaka strašna kazen.

Gorje zveriskim osiščnim div- jakom, ko se bodo dvignile nji- hove žrtve in odvrgle osovrže- ni jarem osvobodilca s pomočjo zaveznikov držav!

G. predsednik, človek bi mo- ral iti daleč, da bi našel narod z večjim duhom in večjo vztraj- nostjo kot je jugoslovanski nar- od.

Navzile trpljenju naroda te herojske balkanske države je tam odpor proti osiščnim osv- ojevalcem vse močnejši. Sto do- sto petdeset tisoč jugoslovans- kih rodoljubov se bori proti naciem, Italijanom in Madžar- om.

Te jugoslovanske junake vodi veliki junak, general Draža Mi- hajlovič. S svojimi vojniki v div- jih planinah Srbije in Bosne je Mihajlovič začel dokaj močno ofenzivo proti nemškim, madžar- skim, italijanskim in bolgarskim zasednim vojskam v Jugoslaviji. Jugoslovanski rodoljubi napada- jo vojašnice osišča in rušijo živ- ljenjsko važne osiščne prometne črte.

Tako so Jugoslavlani paraliza- rali v neosvoljivem balkanskem predelu najmanj 23 osiščnih di- vizij. Dokler je general Mihaj- lovič s svojo vojsko aktiven, osi- šče ne sme pomakniti iz Jugo- slavije velike vojske v borbo na bolj odločilnem ruskem bojišču.

Obupno bore se na vzhodu in bojazljivo previdni na zahodu, nacija kratko in malo ne morejo najti moč in opreme, da bi za- duli vse večji odpor na Bal- kanu. Vsed tega se zatekajo h krutim in strahopetnim meto- dam maščevanja nad nedolžni- mi žrtvami.

Nemci so že zdavnaj vzeli za "talce" ženo, hčerko in dva sin- ova generala Mihajloviča in raz- pisali visoko nagrado na genera- lovo glavo. Morda bodo naciji uresničili svoje grožnje in iz ma- ščevanja ubili rodolino jugoslo- vanskega narodnega junaka, vendar oni ne morejo zlomiti duha njega in njegovega naroda.

Hitler in njegovi sateliti spo- znajajo, da je težko ukrotiti plamen svobode. Lahko ga za- duše trenutno, vendar plamen plane vnovič, da požre vse ti- ste, ki so ga hoteli pogasiti.

Naj bi to naročilo iz sob ame- riškega senata doseglo herojski jugoslovanski narod. To le je naše naročilo:

"Drži se hrabro, jugoslovans- ki narod! Naj v vas plamti pla- men svobode! Vse večja moč zaveznikov narodov se bo kma- lu čutila na vsakem bojišču te velikanke vojne. Mračne sile tiranstva bodo premagane in vrnila se vam bo sreča in svo- boda.

Držite se hrabro, heroji Jugo- slavije!"

Izjava justičnega departmenta

Generalni pravdnik Francis Biddle je izdal sledečo izjavo: "Opozorjen sem bil na častni- karsko vest, da je upravni svet (Board of Curators) Vseučilišča Misourija sprejel resolucijo, ki izključuje inozemce od vstopa na to univerzo. Po tej vesti je pred- sednik vseučilišča izjavil, da je ta resolucija v skladu s stališčem federalnega preiskovalnega ura- da (Federal Bureau of Investi- gation).

Takega stališča ni priporočal ne FBI ne kak drugi urad ju- stičnega departmenta. Marobe, čestokrat izjavljeno stališče de- partmenta strogo nasprotuje vsa- ki diskriminaciji proti inozem- cem v vsakem pogledu.

Ako ta vest pravilno navaja predsednika univerze, potem je on bil krivo poučen o stališču in naziranju justičnega depar- tmenta in vlade sploh."

Joseph Selly, predsednik unije American Communications Ass., izroča čarter uradnicam šenske postojanke, ki je bila ustanovljena v San Franciscu, Cal.

Preložil IVAN ALBREHT

(Nadaljevanje.)

(Nadaljevanje)

8) _____ Čl. društva M. _____
Mesto _____ Država _____
Nov narodnik _____ Star narodnik _____